

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
i Formació Professional

PROJECTE DE COEDUCACIÓ

ESCOLA POMPEU FABRA

ÍNDEX

1. Justificació i antecedents.....	3
2. Marc normatiu: què diuen les lleis.....	4
3. Marc teòric: de la definició de la problemàtica i a les propostes coeducatives.....	7
4. Primera aproximació al centre des de la perspectiva de gènere.....	8
5. Pla de treball: Línies estratègiques i propostes d'intervenció.....	11
6. Per saber-ne més.....	16
7. Annexos.....	18

1. JUSTIFICACIÓ I ANTECEDENTS

JUSTIFICACIÓ: PERQUÈ FEM UN PROJECTE DE COEDUCACIÓ?

El projecte de coeducació del centre respon a la necessitat de donar **resposta a unes problemàtiques socials reals** relacionades amb la discriminació per raons de gènere o sexualitat, que ja afecten (i afectaran en un futur) als infants de l'escola.

Al centre educatiu és on s'estableixen les **primeres relacions i conductes entre iguals** que acabaran definint les seves interaccions i habilitats socials, i creiem que abordar-les des d'una perspectiva coeducativa afavorirà que aquestes siguin respectuoses, justes i sanes.

Actualment hi ha **lleis** que apel·len directament a treballar amb perspectiva coeducativa desglossades al punt 2.

Tot i que cada cop es van fent més passes en aquesta direcció, pensem que és necessari regular, formalitzar i fer accessible a tot el claustre un **document transversal** on quedin recollides totes les propostes, materials didàctics i altres aspectes importants a tenir en compte a l'hora de treballar explícitament la coeducació (bancs de recursos, programacions, seqüenciacions, etc.).

ANTECEDENTS

Des de l'any 2013 participem de la Xarxa de Coeducació de Sant Adrià del Besòs, i actualment del Seminari de Coeducació, on estan representades totes les escoles i instituts del municipi (públiques i concertades), el CRP i els departaments municipals d'educació i igualtat. A conseqüència d'això, l'escola va començar a participar de les activitats que es feien al municipi (8M, 25N, etc.) i, poc a poc, s'ha anat prenent consciència dins del claustre sobre aquest tema, tot incorporant propostes didàctiques.

El curs 2019-2020 hem decidit fer un pas més i que cada centre elabori el seu propi Pla Coeducatiu per tal d'incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits del centre.

D'altra banda, durant l'hora de l'esbarjo s'havien donat problemàtiques relacionades amb l'ús hegemònic de la pilota, cosa que forçava a l'alumnat que no hi jugava a situar-se en espais molt reduïts. Això es va solventar amb una reestructuració de les zones de joc dels patis (on el joc de pilota queda reduït a un espai més petit i rotatiu).

2. MARC NORMATIU: QUÈ DIUEN LES LLEIS

A continuació presentem un breu resum de les lleis que fan referència a la coeducació a l'àmbit educatiu. Amb això podrem veure que des dels centres cal que treballem per a complir aquest marc legal. Les lleis vigents que fan referència a temes d'igualtat, perspectiva de gènere i coeducació a l'àmbit educatiu, a nivell català i espanyol són les següents:

- [Llei 17/2020, del 22 de desembre](#), de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- [Llei d'Educació de Catalunya \(LEC\) \(2009\)](#), que inclou la perspectiva de gènere en el sistema educatiu.
- [Llei 11/2014, del 10 d'octubre](#), per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i eradicar la LGBTI-fòbia.
- [Llei 17/2015, del 21 de juliol](#), d'igualtat efectiva de dones i homes, que estableix mesures per eliminar la discriminació de gènere en l'àmbit educatiu.
- [Llei Orgànica 3/2020, del 29 de desembre \(LOMLOE\)](#), que incorpora la coeducació com a principi bàsic del sistema educatiu i reforça l'educació afectivosexual i en valors d'igualtat.

Fem ara un breu resum dels aspectes més destacats de cadascuna d'elles:

- Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista
La Llei 17/2020, que modifica i amplia la Llei 5/2008, reafirma la coeducació com a eina essencial per a la prevenció de la violència masclista i estableix que els valors coeducatius i els principis de l'escola inclusiva han de ser permanents i transversals en el sistema educatiu.

Aquesta llei:

Consolida la coeducació com a principi bàsic per prevenir desigualtats i violències per raó de gènere des de l'educació.

Insta el Govern a garantir la formació contínua i especialitzada del personal docent en matèria de violència masclista i perspectiva de gènere.

Considera fonamental que l'educació contribueixi a reduir el sexisme i l'androcentrisme, promovent una formació integral basada en la igualtat i el respecte a la diversitat.

Aquesta normativa reforça la necessitat que els centres educatius integrin la perspectiva de gènere en el currículum, la gestió del centre i la formació docent, assegurant així una educació lliure d'estereotips i discriminacions.

- Llei d'Educació de Catalunya (2009)

Inclou la coeducació a l'article 2 Principis rectors del sistema educatiu i en aquest sentit, fa un pas endavant del que planteja la Llei 3/2007, i afirma com a principi rector del sistema educatiu la coeducació i el foment de la igualtat real i efectiva entre dones i homes, principi que desenvolupa posteriorment amb una sèrie d'articles que recullen aspectes ja contemplats i descrits en les lleis anteriors.

- Ley Orgánica para la Mejora de la Calidad Educativa (2013)

La LOMLOE, que modifica la Llei Orgànica d'Educació (LOE), reforça el compromís amb la igualtat efectiva entre homes i dones, la coeducació i la prevenció de la violència de gènere com a principis fonamentals del sistema educatiu.

A l'article sobre "Principios y fines de la educación", la llei estableix:

"El desarrollo en la escuela de valores que fomenten la igualdad real y efectiva entre hombres y mujeres, la corresponsabilidad y la prevención de la violencia de género, así como el respeto a la diversidad afectivo-sexual y de género."

A més, en la seva disposició addicional relativa a la promoció de la coeducació, es prioritza l'atenció als centres que treballin aquest principi en totes les etapes educatives:

"Los centros que desarrollen el principio de coeducación y garanticen la igualdad real y efectiva entre hombres y mujeres serán objeto de atención preferente en la aplicación de las políticas educativas."

Aquesta reforma normativa dóna un impuls clar a la coeducació, establint-la com un element transversal en el currículum i en l'organització dels centres, amb l'objectiu de fomentar una educació equitativa, inclusiva i lliure de discriminacions per raó de gènere o orientació sexual.

- Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

D'acord amb aquest principi de coeducació, s'ha de vetllar perquè la diversitat sexual i afectiva, la identitat de gènere i els diferents models de família siguin respectats en els diferents àmbits educatius. Els continguts dels materials escolars, educatius i formatius, en qualsevol format, i el llenguatge que s'hi empri han de tenir en compte la diversitat pel que fa a l'orientació sexual, la identitat de gènere i l'expressió de gènere i evitar qualsevol mena de discriminació per aquest motiu. L'Administració competent ha de vetllar perquè els instituts i els altres centres educatius constitueixin un entorn amable per a la diversitat sexual i afectiva en què els alumnes i els professors puguin viure d'una manera natural llur orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, i es contribueixi així a la creació de models positius per a la comunitat educativa.

- Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

Ha d'incorporar la coeducació a tots els nivells i modalitats del sistema educatiu i l'ha d'introduir en la programació educativa i els currículums de tots els nivells, a l'efecte d'afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, garantir una orientació acadèmica i professional lliure de biaixos sexistes i androcèntrics i evitar tota discriminació associada al sexe. Ha de promoure la investigació en matèria de coeducació i vetllar per incloure-la en els currículums, els llibres de text i els materials educatius. 3. L'Administració educativa, per mitjà del Pla per a la igualtat de gènere en el sistema educatiu, ha de dur a terme actuacions i activitats dirigides a assolir, en tot cas:

- a. La visibilitat de les aportacions històriques de les dones en tots els àmbits del coneixement i llur contribució social i històrica al desenvolupament de la humanitat.
- b. La formació dels joves sobre el trajecte històric per a la consecució dels drets de les dones.
- c. La promoció i la difusió dels criteris d'igualtat entre homes i dones, tant en els ensenyaments impartits com en l'establiment del treball col·laboratiu i participatiu.
- d. La formació i la capacitació perquè noies i nois comparteixin les responsabilitats del treball domèstic, de cura de persones dependents i de llurs famílies, sense la càrrega impositiva dels rols tradicionals de gènere.
- e. La capacitació dels alumnes i el suport a les expectatives individuals perquè facin llurs eleccions acadèmiques i professionals lliures dels condicionants de gènere.
- f. La formació dels alumnes en l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge.
- g. La promoció de treballs de recerca relacionats amb la coeducació i la perspectiva de gènere.
- h. La implantació d'una educació afectiva i sexual que afavoreix la construcció d'una sexualitat positiva, saludable, que respecti la diversitat i eviti tot tipus de prejudicis per raó d'orientació sexual i afectiva.
- i. La promoció de continguts relacionats amb la sexualitat orientats a la prevenció d'embarassos no desitjats i de malalties de transmissió sexual.
- j. La prevenció de la violència masclista, d'acord amb els paràmetres que estableix la Llei 5/2008.
- k. La prevenció, la gestió positiva i l'abordatge de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista.
- l. L'establiment de mesures perquè l'ús de l'espai i la participació d'ambdós sexes en les activitats escolars es doni d'una manera equilibrada.

3. MARC TEÒRIC: DE LA DEFINICIÓ DE LA PROBLEMÀTICA I A LES PROPOSTES COEDUCATIVES

Vivim en una societat on atribuïm el gènere a les persones quan neixen d'acord amb uns genitals i en base a això, anem atribuint una sèrie d'expectatives sobre com esperem que es comportin, que siguin, que es relacionen... això és degut a que vivim en un món sexista i binari (només s'ofereixen dues opcions). I una està més valorada socialment que l'altra, això és perquè vivim en un sistema masclista. Aquest sistema limita les maneres de ser de les persones, les jerarquitzava, les discrimina, les violenta. I ho fa a totes. És per això que des de l'Escola apostem per la coeducació...

Els membres del claustre de l'escola considerem que la coeducació és educar en la igualtat de drets i oportunitats entre nenes i nens, en el respecte i sense discriminació ni diferenciació per raons de gènere o sexe, tot utilitzant els suports visuals i materials didàctics necessaris per aconseguir-ho.

A partir de la definició, creiem necessari encabir altres punts, a més dels ja esmentats:

- Respecte per al diversitat i normalització de les diferents opcions i identitats sexuals.
- Cercar estratègies per modificar les relacions de poder i abús habituals dins la societat i la realitat que ens envolta.
- Trencar estereotips associats i vinculats a cada gènere i al gènere per se.
- Explicitar referents que reflecteixin la realitat diversa en l'àmbit del gènere, la sexualitat, la família, etc.

Sensibilitzar-nos i formar-nos, com a mestres, per a dur a terme una tasca pedagògica coeducativa (programacions, materials didàctics, referents, discursos adoptats, etc.).

4. PRIMERA APROXIMACIÓ AL CENTRE DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

A partir de l'anàlisi de les respostes recollides en l'enquesta enviada al claustre, es poden extreure les següents conclusions sobre la situació de la coeducació al centre:

CENTRE EDUCATIU: ASPECTES GENERALS

➤ **Identificació del centre**

- Titularitat: Públic
- Nivells educatius: Educació Infantil i Educació Primària

➤ **Implicació en xarxes i espais de coeducació**

- El centre forma part del Seminari de Coeducació de Sant Adrià de Besòs, on es treballen temes vinculats amb el gènere i la coeducació.

➤ **Activitats de coeducació en col·laboració amb l'Ajuntament**

- Participació en les activitats programades per l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, especialment en dates significatives com:
 - **25 de novembre:** Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones.
 - **8 de març:** Dia Internacional de les Dones.
 - Altres accions puntuals relacionades amb la igualtat de gènere i la sensibilització.

➤ **Distribució dels lavabos infantils segons el gènere**

- Educació Infantil: Els lavabos no estan segregats per gènere a I3 i I4.
- Educació Infantil i Educació Primària: A partir de I5 fins a 6è, els lavabos estan diferenciats per gènere.

➤ **Composició del claustre i equip directiu**

- Es presenten dades desagregades per sexe sobre la composició del professorat i l'equip directiu (pendent d'inserir les dades concretes).

➤ **Persona referent de coeducació**

- El centre compta amb tres persones referents de coeducació, encarregades de promoure iniciatives i accions relacionades amb la igualtat de gènere.
- No disposen d'un espai específic dins la seva jornada laboral per dedicar-se a aquesta tasca, fet que pot limitar la seva capacitat d'acció i seguiment.

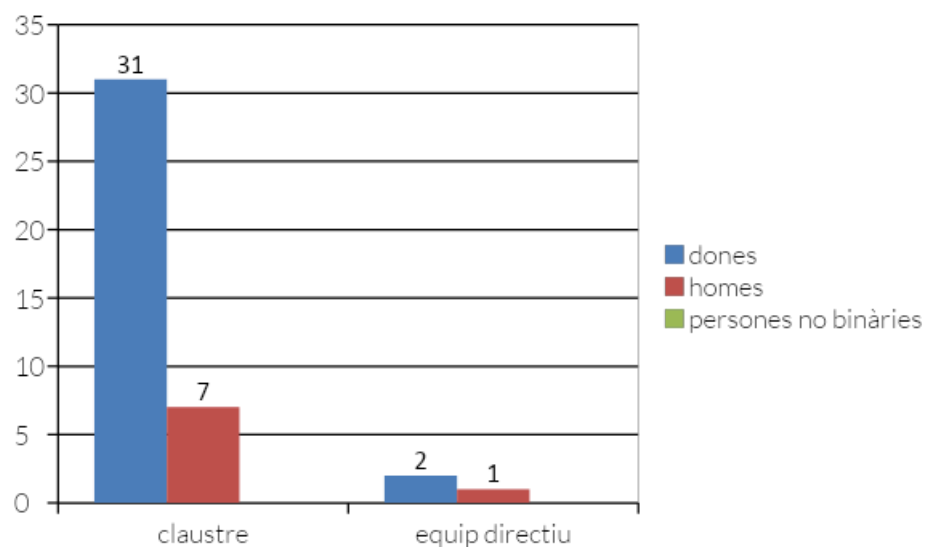
➤ **Presència de la coeducació en els documents de centre**

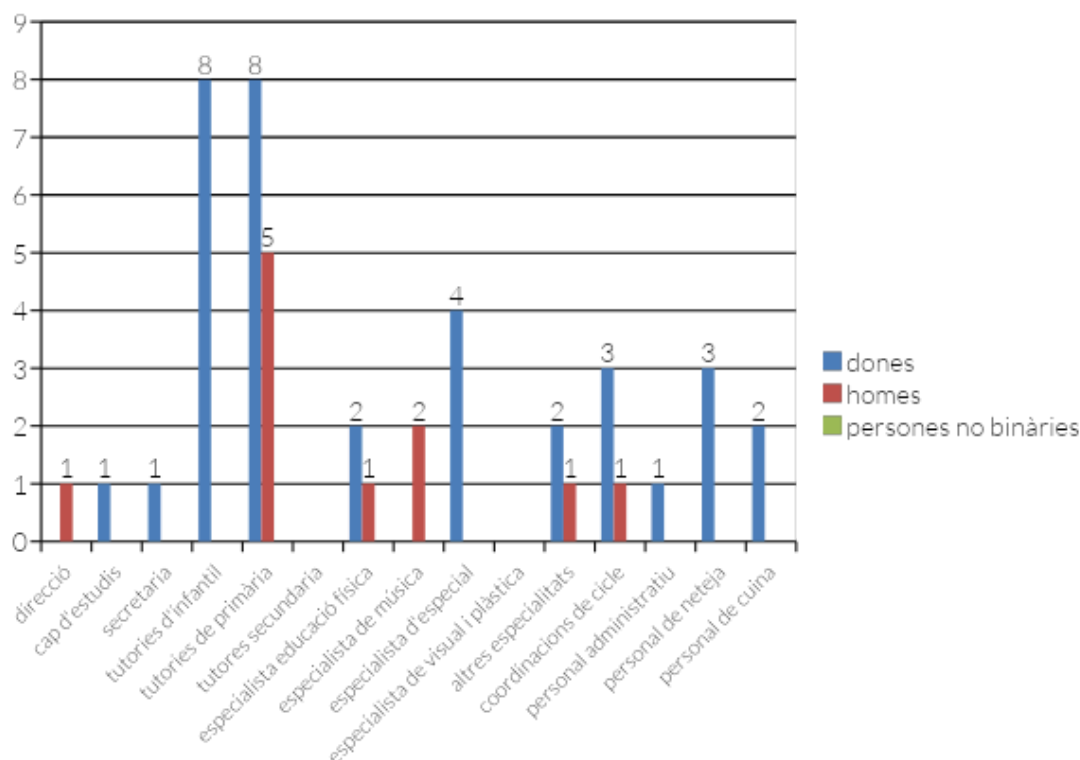
- Projecte Educatiu de Centre (PEC): Actualment, la coeducació està contemplada dins el PEC com a línia estratègica específica.
- Projecte de Convivència i Projecte d'Acció Tutorial (PAT): En aquests documents sí que es fa esmena d'aspectes vinculats a la coeducació, però de manera parcial i sense una estructura definida per garantir-ne una aplicació transversal.

➤ **Integració de la coeducació en el dia a dia del centre**

- Tot i que hi ha accions puntuals, la coeducació no es treballa de manera transversal en totes les àrees i activitats del centre.
- Les celebracions de dies internacionals com el 8 de març (Dia Internacional de les Dones) o el 25 de novembre (Dia per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones) no es realitzen de manera institucionalitzada. En cas que s'hagin dut a terme activitats relacionades amb aquestes dates, ha estat per iniciativa de determinades tutories, sense un enfocament de centre.

A continuació es presenten els gràfics que reflecteixen els resultats de l'enquesta passada al claustre.

FORMACIÓ, SENSIBILITAT I VISIBILITAT DE LA COEDUCACIÓ

➤ Formació del professorat

- Fa quatre anys, es va realitzar una formació en el marc del Pla de Formació de Zona (PFZ), en què només hi van participar dues persones.
- El curs passat, es va fer una sessió de sensibilització per al claustre, a càrrec de Sexeducació.

➤ Formació de l'equip de monitoratge:

- No s'ha dut a terme cap formació específica en coeducació per a l'equip de monitoratge del temps de migdia.

➤ Comissions de treball i AFA:

- No existeix cap comissió mixta entre famílies i escola per treballar aquesta temàtica.
- L'AFA no ha impulsat activitats específiques relacionades amb la coeducació.

5. PLA DE TREBALL:

LÍNIES ESTRATÈGIQUES I PROPOSTES D'INTERVENCIÓ

ANÀLISIS DELS ÀMBITS D'INTERVENCIÓ

Aquest anàlisi està extret de les graelles que vam passar als cicles per detectar les problemàtiques actuals.

MATERIALS I CONTINGUTS DIDÀCTICS

MATERIALS I CONTINGUTS DIDÀCTICS	LECTURES	- Alguns contes i llibres de la biblioteca estan desfasats en l'àmbit de la coeducació. - És necessari complementar sempre amb una reflexió l'explicació dels contes tradicionals a causa dels rols de gènere tan marcats, però sense haver d'estereotipar les dones dins l'extrem contrari. - Les imatges als llibres i contes són molt estereotipades (tipus de famílies, característiques físiques, ètnia, etc.)
	MATERIAL DIDÀCTIC	- Una gran part dels materials dels quals disposem són força sexistes i tenen molt poc en compte la diversitat. - Tractament dels "temes tabú" i els esquemes tradicionals en les relacions sexoafectives (p.e. normalització de models de "parella" no hegemònics, trencament de models androcèntrics de masculinitat, sexualitat i romanticisme, coneixement de l'anatomia sexual femenina, etc.)
	LLIBRES DE TEXT	- Llibres i textos de consulta obsolets. No tenen en compte la diversitat. Continuen sent molt estereotipats (tipus de famílies, característiques físiques, ètnia, etc.)
	REFERENTS	- Manca de compositores, músiques, pintores, escultores, matemàtiques, científiques, inventores, escriptores, activistes ... com a referents femenines omeses històricament.

		- Lletres freqüentment masclistes i/o misògines dins de gran part de la música de consum habitual entre infants i joves.. - Separació de grups segons rols de gènere tradicionals en les actuacions . - Manca de diversitat a l'hora de buscar referents: diferents tipus de cossos, persones de diferent raça, diversitat funcional, identitat i orientació sexual...
--	--	--

LLENGUATGE I ICONOGRAFIA

LLENGUATGE I ICONOGRAFIA	MATERIALS DIDÀCTIC	- No sistematització de contes amb els diferents tipus de famílies. - Control i comprovació perquè textos i materials de suport no siguin sexistes. - Rols de gènere estereotipats (fitxes Enrola't) i llenguatge sexista (Enrola't, llibre de Medi). - Llibres de la biblioteca molt desfasats.
	LLENGUATGE DE L'ALUMNAT	- Llenguatge sexista habitual. Comentaris masclistes cap a companyes i companys. - Desconeixement d'orientacions i identitats sexuals per part de l'alumnat. Deriva en l'ús d'aquestes com a insult (atribució d'una connotació negativa). - El nostre alumnat comenta sovint que alguns materials (joguines, objectes, estris, colors, etc.) són només de nenes o només de nens.
	VIES DE COMUNICACIÓ DE L'ESCOLA	- Documentació interna. - Comunicats i cartes a les famílies. - Documents, publicacions i llenguatge al web i les xarxes socials.

ESPAIS I MATERIALS DE JOC

ESPAIS I MATERIALS DE JOC	JOCS	- Des d'infantil el joc lliure acostuma a ser molt estereotipat. La majoria de nens juguen a jocs de contacte i moviment i les nenes acostumen a fer més joc simbòlic. Per exemple, les nenes són les que es disfressen de princeses i els nens de Spiderman. Aquestes dues disfresses es poden associar a rols i actituds de gènere. Un altre exemple és a l'hora de jugar al pati. Els nens acostumen a jugar a monstres i a persecució. Juguen a tots aquests jocs més de moviment.
	JOGUINES	- A l'hora d'escollir els colors, encara està molt arrelada la creença que el rosa és un color de nena. - El joc simbòlic acostuma a ser un joc "de nenes", hi ha pocs nens que juguin a la cuineta, a bebés, cura de la llar... A infantil encara podem veure bastanta homogeneïtat, però a mida que els nens van creixent apareixen més reticències per aquest tipus de joc.
	ESPAIS	- Tot i que ens haguem iniciat en un treball més específic de coeducació dins l'aula i en la distribució del pati, encara hi ha molts espais on no tenim en compte aquesta perspectiva: patis, passadissos, lavabos... - L'alumnat no sap establir els propis límits en temes de respecte cap a la sexualitat i la intimitat de les altres persones. Creiem que l'alumnat juga i experimenta sense saber on són els límits de l'altre persona. L'alumnat ha d'aprendre a establir els propis límits, respectar els dels altres i tenir la llibertat de manifestar-los en qualsevol moment.

	DINÀMIQUES RELACIONALS ENTRE IGUALS	- A l'hora del pati, tot i haver repartit els espais i les tipologies de joc, en els jocs de pilota continuen jugant majoritàriament els nens. - Veiem que culturalment hi ha hagut una criança més submisa cap a les nenes i cap als nens que surten de la "norma". Aquestes criatures que estan més predisposades a cedir el seu espai, acostumen a quedar-se fora del joc perquè hi ha hagut un altre que l'ha ocupat. Això deriva en un abús de "poder" inconscient d'una part dels nens en el pati i espais de joc lliure. - Les dinàmiques citades en l'apartat anterior també es fa present en les tasques curriculars com les feines de grup, treball cooperatiu...
--	---	---

PERSONES ADULTES

- PERSONES ADULTES	FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ	- La manca de sensibilització i formació del personal docent en matèria de coeducació, fa que no sempre identifiquem problemàtiques o no les acompanyem d'una manera adequada. No és suficient el sentit comú, ja que és arbitrari. - La manca de sensibilització i formació del tot el personal no docent (monitors/es menjador, extraescolars, vetlladores, personal administratiu...) en matèria de coeducació, fa que no sempre identifiquem problemàtiques o no les acompanyem d'una manera adequada. No és suficient el sentit comú, ja que és arbitrari.
-----------------------	-------------------------------	--

	FAMÍLIA-ESCOLA	- La coeducació ha d'esdevenir un eix transversal a l'escola. - La coeducació ha d'esdevenir un contingut més del programa educatiu i com a tal complementar-lo amb les activitats necessàries per tal d'assolir-lo (potser no es fan certes activitats relacionades amb el tema per por a la reacció de les famílies). - La manca d'un espai de confiança tant per l'alumnat com per les famílies per tal de poder acompanyar qualsevol tema.
	TRANSVERSALITAT	- Omissió de la diversitat de tipus de famílies, relacions sexoaffectives, gènere... (p.e. donar per fet les relacions sexoaffectives home-dona, els models de família tradicionals o la imatge hegemònica d'home-dona, etc. en comptes d'abordar explícitament la diversitat en tots aquests aspectes). - Manca i ommissió de coneixement, dades i espais per a la reflexió entre iguals sobre problemàtiques socials directament relacionades amb el masclisme i altres desigualtats de gènere. - Desconeixement de la realitat de moviments i posicionaments ètico-morals que lluiten per la igualtat de gènere, com el feminisme.
	SOM REFERENTS	- L'equip docent és un referent per a l'alumnat en tots els aspectes (roba, relació amb els companys i companyes, resolució de conflictes, gestió d'emocions, llenguatge verbal i corporal...) i, per tant, també en la seva postura vers la coeducació.

6. PER SABER-NE MÉS

ARTICLES I MATERIALS DISPONIBLES ONLINE

- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Activitats per treballar a l'aula](#) (Material elaborat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, creat per Coeducació i Fundació Aroa)
- [El váter de la escuela. Una reflexión sobre género, arquitectura y educación](#) (2015). Amelia Barquin.
- [Patis coeducatius. Guia per la transformació feminista dels espais educatius](#) (Coeducació i Col·lectiu Punt 6, 2020).
- [Explica'm un conte. Coeducar a la petita infància a través dels contes.](#)
- [L'escola del demà L'escola del demà](#) (coeducació a bressol, Coeducació)
- [Desaprenent. Una mirada feminista a l'etapa secundària](#) (Coeducació i Candela).

ALGUNS VÍDEOS INTERESSANTS DISPONIBLES ONLINE

- [Dibuixant el gènere](#) – Gerard Coll (4 vídeos curts molt interessants per entendre el sistema sexe-gènere)
- [Mi historia intersex](#)
- Sobre com incorporem la manera d'expressar el gènere: [1 de cada 10 argentinos es gay](#)
- Sobre els missatges que anem rebent al llarg de la vida: [48 cosas que oyen las mujeres y los hombres...](#)
- [HollySiz - The Light \(Clip oficial\)](#)
- Cambia el cuento: [La Caputxeta](#) i [La Bella i la Bestia](#)
- [La peluca de Luca](#)
- [Abans de néixer: «Aurre generoa Pre-género»](#)
- [Nadons: «La mente en pañales»](#)

- [Correr como una niña:](#)
- [El nostre masclisme de cada dia](#)
- [El vestido nuevo](#)
- [Sentir que sí, sentir que no \(sobre educació afecvitosexual, consentiment...\)](#)
- [Oh my goig!](#) (BTV)
- [El clítoris](#)
- [L'escola del demà](#)
- ["1766" La peque](#)
- [Levántate! No permitas el bullying homofóbico](#)
- [Llibre de patis coeducatius](#)
- Experiències de reflexió i transformació coeducativa de patis
 - [Escola Drassanes i Baro de Viver \(BCN\) 2017-2020](#)
 - [Escola La Maquinista \(BCN\) 2017-2018](#)
 - [Escola Dovella \(BCN\) 2016-2018](#)
 - [Escola Lluís Vives \(Castelldefels\) 2015-2016](#)

7. ANNEXOS

GLOSSARI

PATRIARCAT: Sistema polític, econòmic, religiós i social basat en el privilegi dels homes sobre les dones.

MASCLISME: Discurs i actitud basada en la superioritat dels homes sobre les dones.

FEMINISME: Moviment polític i social que busca la igualtat entre homes i dones.

IDENTITATS: Percepció subjectiva que té una persona sobre si mateixa.

IDENTITAT DE GÈNERE: És allò que pensem respecte al nostre gènere, amb quin gènere ens identifiquem.

CISGÈNERE: La persona s'identifica amb el gènere que li van assignar quan va néixer.

TRANSGÈNERE: La persona no s'identifica amb el gènere que li van assignar al moment de néixer. **TRANSEXUAL:** la persona transgènere se sotmet a una operació quirúrgica.

INTERSEXUAL: És aquella persona que neix amb característiques masculines i femenines (antigament eren anomenades HERMAFRODITES, actualment en desús) En el moment de naixement la persona que neix amb absència de penis se li atribueix el sexe femení)

ORIENTACIÓ SEXUAL: Tenint en compte l'orientació sexual de les persones podem parlar de HOMOSEXUALITAT, HETEROSEXUALITAT, BISEXUALITAT, ASEXUALITAT, PANSEXUALITAT

ROLS DE GÈNERE: Paper que exercim en funció del gènere assignat al moment de néixer. És la societat qui construeix els rols de sexe.

COSIFICACIÓ: És el fet de tractar una persona com si fos un objecte.

MICROMASCLISME: Mostra de violència subtil que en molts moments de la història ha passat i passa desapercebuda.

MANIPULACIÓ: Acció present en la relació abusiva per generar culpa, vergonya i responsabilitat en l'altra persona. Inclou demandes de perdó i promeses de canvi, sovint amb l'únic objectiu de ser perdonat/da, sense un canvi real.

EMPODERAMENT: Prendre consciència del propi poder per afrontar la vida, aprenent a dir NO, acceptant el propi cos i superant la por a la solteria.

SORORITAT: Aliança que s'estableix entre les dones que fomenta la confiança i el suport entre elles mateixes.